

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Beskæftigelsesudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 8. april 2020
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Halit Sert
Sagsnr.: 2020-0032/01-0052
Dok.: 1449981

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 212 (Alm. del), som Folketingets Beskæftigelsesudvalg har stillet til justitsministeren den 12. marts 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Morten Dahlin (V).

Nick Hækkerup

/

Anna-Sophie Saugmann-Jensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 212 (Alm. del) fra Folketingets Beskæftigelsesudvalg:

”Vil ministeren oplyse, om det er i strid med Grundlovens § 75, stk. 2 at reducere eller helt fjerne integrationsydelsen for personer, der ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet? Og vil det være i strid med grundloven, at indføre krav om 37 aktive timer og reducere integrationsydelsen proportionelt med det antal timer, som den pågældende person ikke er aktiv? Afslutningsvis bedes ministeren oplyse om en model med 37 aktive timer, hvor ydelsen er betinget af aktivitet udelukkende vil kunne finde anvendelse for personer, der ikke tidligere er tilkendt integrationsydelse eller om den også vil kunne omfatte personer, der inden modellen indføres er på integrationsydelse?”

Svar:

1. For så vidt angår den første del af spørgsmålet om muligheden for at reducere eller fjerne integrationsydelse for personer, der ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet, kan generelt oplyses følgende:

Grundlovens § 75, stk. 2, har følgende ordlyd:

"Stk. 2. Den, der ikke kan ernære sig eller sine, og hvis forsørgelse ikke påhviler nogen anden, er berettiget til hjælp af det offentlige, dog mod at underkaste sig de forpligtelser, som loven herom påbyder."

Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med kommentarer (2015), side 485, anfører bl.a. følgende angående personkredsen omfattet af grundlovens § 75, stk. 2:

”Det må antages at følge af grundlovens § 75, stk. 2, at bestemmelsen ikke blot omfatter danske statsborgere, men også udlændinge, der opholder sig lovligt her i landet (modsat Ross 1980 s. 785). I U 2012.1761 H fastslog Højesteret, at en udlænding med opholdstilladelse som flygtning var omfattet af den personkreds, som er beskyttet af grundlovens § 75, stk. 2. Det er nærliggende, at også andre udlændinge, der opholder sig mere end rent midlertidigt her i landet, vil kunne være omfattet af bestemmelsen. Grundlovens § 75, stk. 2, er ikke til hinder for, at det bestemmes, at udlændinge skal udsendes af landet – herunder som følge af, at de ikke er i stand til at forsørge sig selv.”

I lyset af ordlyden af grundlovens § 75, stk. 2, og den nyere statsretlige litteratur er det Justitsministeriets vurdering, at bestemmelsen indebærer, at det påhviler staten at sikre et eksistensminimum for personer, der opholder

sig mere end rent kortvarigt i Danmark, og hvis forsørgelse ikke påhviler andre. Det gælder også udlændinge uden lovligt ophold.

Det vurderes således, at det ikke vil være i overensstemmelse med grundlovens § 75, stk. 2, hvis personer, der ikke selv kan ernære sig eller sine, og hvis forsørgelse ikke påhviler nogen anden, ikke kan modtage hjælp fra det offentlige.

Det fremgår imidlertid ikke af grundlovens § 75, i hvilken form hjælpen skal ydes, og hjælpen vil f.eks. kunne betinges af, at den enkelte står til rådighed for arbejdsmarkedet ved enten at tage imod et arbejdstilbud, således at den pågældende ved at påtage sig det tilbudte arbejde (atter) bliver i stand til at forsørge sig selv og sine, eller i form af krav om at deltage i en aktiv beskæftigelsesindsats ("aktivering"). En person, der tilbydes enten et arbejde eller offentlig forsørgelse på den betingelse, at vedkommende deltager i en aktiv beskæftigelsesindsats, vil således efter en konkret vurdering af bl.a. arbejdstilbuddet/beskæftigelsesindsatsen og den pågældendes forhold kunne blive anset for at modtage "hjælp" i grundlovens § 75, stk. 2's forstand.

Det bemærkes i den forbindelse, at Højesteret ved dom af 5. december 2005 (optrykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2006, side 770) tog stilling til en sag om midlertidig standsning af udbetaling af kontanthjælp til en person under henvisning til, at vedkommende i en periode ikke havde taget imod et tilbud om aktivering. Højesteret fandt, at der ikke var grundlag for at fastslå, at personen, der i en to-måneders periode ikke havde fået udbetalt kontanthjælp, ikke fik tilbud om hjælp inden for rammerne af grundlovens § 75, stk. 2.

Højesteret lagde i den forbindelse vægt på, at aktiveringstilbuddet indebar, at personen, i det omfang han deltog i aktiveringen, ville få udbetalt en ydelse, som oversteg et eksistensminimum, og at hans vægring ved at deltage i aktivering alene ville have som konsekvens, at han, mens aktiveringsstilbuddet stod åbent, mistede ydelsen, i det omfang han ikke deltog i aktiveringen. Endvidere lagde Højesteret vægt på, at aktiveringstilbuddet var rimeligt, bl.a. i den forstand at den pågældende magtede at udføre arbejdet, og kravet om deltagelse i aktivering som betingelse for opnåelse af kontanthjælp var sagligt begrundet, idet kravet havde til formål at forbedre hans muligheder for selvforsørgelse.

2. For så vidt angår den anden del af spørgsmålet, der omhandler indførelse af krav om 37 aktive timer og reduktion af tilkendt integrationsydelse ved

manglende opfyldelse af kravet, og om kravet kan gøres gældende både over for personer, som nu eller tidligere har modtaget integrationsydelse, kan jeg oplyse, at regeringen er ved at se på en konkret model for en mulig udformning af initiativet, herunder inden for rammerne af grundlovens § 75, stk. 2. Jeg finder det rigtigst ikke at gå nærmere ind i en vurdering af de pågældende spørgsmål, mens dette arbejde pågår.